

זה היה העולם הזה שהיה

לפני 25 שנה

מסילת הצנזורה את הפרט האנטי-נאצי. התחלה.
בשער הגיליון: אהרון כהן מובל לחקירה מישטרית.

גיליון. העולם הזה, שראה את השבוע לפני 25 שנה בדיוק, מירסם את הפרטים הראשונים על פרשת מאסרו של איש שער-העמק אהרון כהן. כתבת השער העלתה את השאלה: האם פרשת כהן היא פרשת דריסוס? תחת הכותרת, מילחמת אהים בתעודי נגול סיפור של מאבק-מולות בישוב המאוכלס בעולי קוצין בהרי-היהודה. על השיגעון האמריקאי החדש, הולדה-הופ, שתפס אחיזה בארץ, דוח בכתבה מצולמת. תחת הכותרת, התולה אסורה בהחלט הובא סיפור

פרשת אהרון כהן (המשך) ★ דיין מסתער לעבר הפוליטיקה ★ כהן וגרושה 1958

העולם הזה 1103
תאריך: 19.11.1958

אנשים

● מנהיג מפ"ם מואיר יערי, על תיקון חוק דינר-עונשין, ביטחון המדינה, שעל פיו מואשם אהרון כהן: "הצבענו כעד החוק הזה מכיוון שאנחנו רגישים מאוד לענייני ביטחון. אך לא שיערנו בנפשנו, שעלולים להשתמש בו נגד חברי תנועה חלוצית, ולא זו בלבד אלא שיגופו כשוט עלינו."

● המשורר אברהם שלונסקי, על חתן פרס נובל בוריס פאסטרנאק: "ארבעים שנה הוא לא הודה עם המהפכה. פעם הזמינוהו לכתוב שיר לכבוד האחד במאי. הוא כתב את השיר, אך הקדישו לשלושים באפריל."

● מזנחם בגין, על ראשה-הממשלה דויד בן-גוריון: "הנה לפנינו אדם שאינו מסוגל להבחין בין אמת ובין היפוכה, בין עובדה ובין כדושת, בין מציאות ובין הידיה, בין מה שהיה ובין מה שהיה רוצה שיהיה ולא היה. מראג מאור."

להתחתן, אולם כשהכל היה מוכן, והאורחים אף הוזמנו לחתונה, הושכתה השימחה. התברר שאבי הכלה סיפר כרכנות, כי כהיות בתו בת שנתיים הוא השיאה לאיש, שכעבור שנה גירש אותה. מאחר והנערה היא גרושה לפי החוק, אין ביכולתה להינשא לכהן. זוכ הנאהבים הופרד, לפי החלטת הרב הראשי יצחק רחמים ניסים עצמו.

הסיפור המוזעזע עורר סערה. התרעם למרחב: "מעשה נבלה זה מוצא לו מייד סימוכין ואישור על-ידי נושא המשרה הרתית הרמה ביותר בישראל. קנאותו של הרב ניסים, להפרכת חוקי-דת קדומים לחוקי-יסוד של המדינה, ידועה. לא ייפלא שהרב פסק באכזריות רבה לפוצץ אושרו של זוג צעיר."

ברית שיבוורים. יהודית טולקיה עבר (18) החליטה להינשא למדריך משה כהן (20), זמן קצר לפני שהיתה צריכה לצאת לשירות צבאי. כאשר נרשמה לנישואין, התנגד אומנם אביה, תושב שכונת התיקווה בתל-אביב, לנישואין. הוא גילה אז לרבנים, כי כהיות יהודית בת שנתיים, הוא ביקר במסיבה חגיגית בבית ידידו, ואז, כטוב ליבם כיון, החליטו להשיא את בנייהם. החתן היה אז בן 12. כשהתפכחו השניים כעבוי כמה ימים, ביטלו את ההסכם.

אלא שבנתיים הסתדר הכל על מקומו בשלום. כי בית-הדין הרבני, שלפניו הובאה הסוגייה, פסק: מכיוון שהאב היה שיכור בשעה שהשיא את בתו, ומכיוון שהחתן היה אז בן 12 ולא עשה את אביו שליח, ומכיוון שהנישואין התקיימו לפני שני אחים בלבד — נעשה מעשה הקידושין כשיחה בלבד, ואין לו ערך, ואין האב נאמן על בתו.

הדיוע הרבנים לזוג: הבת המבקשת היא בחוקת פנויה, ומותרת להינשא לכהן. וכך, בשעה שהעיתונים רעשו, כבר היה הזוג שחולל את הסערה נשוי ומאושר.

"הולה-הופ" בא לישראל בתמונה את המישחק הבין-לאומי החדש בחישוק. הולה הופ, שבא לא מזמן לישראל והפך תוך זמן קצר לדיבוק המוני.

הערבים, לא היכו גלים בקרב מאויניו. אלה רצו לשמוע ממנו דברים חדשים, ריעות נועזות, ניסו לגרותו בשאלות. האם הוא סבור שהגיעה השעה לספח לישראל את ממלכת ירדן? שאל אותו סופר חרות עמנואל כ"ץ: האם אינו רואה את צרת המדינה במיבנה הנוכחי של המפלגות בישראל? שאל מאוזן אחר.

אותם שקיוו כי יש לדיין מה לחדש בשטח מדיניות-החוץ או מדיניות-הפנים, התאכזבו. כיבוש ירדן לא יהווה פיתרון כלשהו, וביחוד לא פיתרון כלכלי. אינני רואה טעם בכיבוש ירדן, אפילו היו בה כל אוצרות-קורה והפיתרונות לכל בעיותינו. השיב הוא לשאלה הראשונה.

הפיתרון אינו בהקמת מפלגה חדשה, או בשנינו שיטת המפלגות. אלחם על שינוי בתוך מפלגתי, מפא"י, השיב על השאלה השנייה. הקהל חיך בנימוס.

חייך נימוסי. לבוש בחולצת תכלת פתוחה, כשהוא מדבר כשטף מיכטאו הצברי, הירצה הפעם דיין בבית סוקולוב בתל-אביב, לפני קהל שונה לגמרי מזה שהאזין לו בנאומיו הקודמים. היה זה קהל מבוגר, ועיר-בורגני. תגובות היתה שונה גם מזו שהורגל לה. דיין, הקהל לא התלהב, לא הביט ברדיין בהערצה, בעיניים נלהבות. היה זה קהל ששקל את דבריו של דיין לפי מישקלם הם, ולא לפי מישקל עבר האיש שאמר אותם. ניתוחו השיטתי של דיין בשטח הכלכלה, ריעותיו השמרניות על מדיניות של כוח כלפי

ה"חתולה" והצנזורה השחקנית פרנסואז ארנול בסרט הקולנוע ראל בידי הצנזורה על סרטים ומחזות בטענה שהמדובר, ביצירה הפוגעת בגוש היהודי.

השופט כסוף-השיער. כי כפרשת אהרון כהן כמעט נשכה, מן הרגע הראשון, האדם העומד במרכזה, מאשימים ומגנים, משימים ותועמי לגנים, פעלו בהתאם לאינטרסים פוליטיים גסים. היתרו אותם חשבוניות-בחירות, מיספרי תפוצה, מאוני-מיפלגות.

ייתכן כי היה דרוש אדם חולה-לב כרי להוכיח למדינה כי ליבו של אדם אחד חשוב עד אין ערך יותר מכל הסיסמות המצלצלות והרוקטרינות המופשטות.

מיפלגות לא לכבוש

הבריחה המפורסמת והנדרשה מספרת על אותו יהודי, שחזר ארצה והצהיר במכס כי הביא עמו שק של מזון לציפורים. כאשר נפתח השק על-ידי אנשי המכס והם אמרו לו: הרי זה קפה, ממתי ציפורים אוכלות קפה? השיב האיש: ירצו — יאכלו; לא ירצו — לא יאכלו.

העולם הבא

ההבדל הקטן

הקרא נחמן גרשוני מתל-אביב. הטרען כי פרשת אהרון כהן מזכירה לו את ציד המכשפות של גז מקארתי. המנות, מפרט על אודה אמריקאי שנעצר על-ידי סוכני מקארטי. והואשם בקומניזם. אבל אני אנטי-קומניסטי. טען העצור. לא חשוב איזה קומניסט אתה; עני לו הסוכנים, ועצרתו.